

Spis treści

Wykaz skrótów	IX
Literatura	XI
Wstęp	1
Rozdział I. Władza sądownicza w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	13
1. Władza sądownicza jako trzecia władza	13
1.1. Podział władzy jako zasada prawna	13
1.2. Władza sądownicza w ustawach zasadniczych w Polsce w latach 1989–1997	27
1.2.1. Władza sądownicza w Małej Konstytucji z 1992 r.	27
1.2.2. Władza sądownicza w świetle postanowień Konstytucji z 2.4.1997 r.	32
2. Konstytucyjne zasady organizacji i postępowania sądów w Rzeczypospolitej Polskiej	41
2.1. Uwagi wprowadzające	41
2.2. Zasady organizacji sądownictwa	43
2.2.1. Zasada dwuinstancyjności	43
2.2.2. Zasada udziału obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości	50
2.2.3. Zasada jawności rozprawy	57
2.3. Prawa jednostki a postępowanie sądowe	64
2.3.1. Prawo do sądu	64
2.3.2. Prawo do obrony	77
2.4. Inne zasady praworządnego procesu	82
Rozdział II. Geneza i ewolucja Sądu Najwyższego w Polsce	97
1. Od Trybunału Koronnego do Sądu Najwyższego	97
1.1. Trybunał Koronny – geneza	97
1.2. Organizacja i funkcjonowanie Trybunału	101
1.3. Palestra Trybunału Koronnego	104
1.4. Najwyższa instancja sądownicza w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim	106

2. Dwudziestolecie międzywojenne	108
2.1. Sąd Najwyższy w latach 1917-1919	108
2.2. Od Dekretu Naczelnika Państwa z 8.2.1919 r. do wybuchu II wojny światowej	113
2.2.1. Miejsce Sądu Najwyższego w systemie organów państwowych	113
2.2.2. Sąd Najwyższy w świetle rozporządzenia Prezydenta RP 6.2.1928 r.	117
3. Okres Polski Ludowej	123
3.1. Sąd Najwyższy w latach 1945-1950	123
3.1.1. Sąd Najwyższy – pierwsze lata powojenne	123
3.1.2. Reforma lat 1949-1950	134
3.2. Sąd Najwyższy w świetle postanowień ustawy z 15.2.1962 r.	140
3.3. Sąd Najwyższy w okresie stanu wojennego i jego zawieszenia	152
3.4. Sąd Najwyższy w świetle postanowień ustawy z 20.9.1984 r.	159
4. Sąd Najwyższy w okresie przekształceń ustrojowych	167
5. Prace nad ustawą o SN z 23.11.2002 r.	171
Rozdział III. Sąd Najwyższy a inne konstytucyjne organy państwa	183
1. Uwagi wprowadzające	183
2. Sąd Najwyższy a organy władzy ustawodawczej	184
3. Sąd Najwyższy a organy władzy wykonawczej	195
3.1. Uwagi wprowadzające	195
3.2. Sąd Najwyższy a Prezydent RP	196
3.2.1. Instytucja Prezydenta w prawie polskim	196
3.2.2. Uprawnienia kreacyjne Prezydenta RP wobec SN	197
3.2.3. Uprawnienia prawotwórcze Prezydenta RP wobec SN	202
3.2.4. Inne relacje między SN a Prezydentem RP	203
3.3. Sąd Najwyższy a Rada Ministrów – Minister Sprawiedliwości	204
4. Sąd Najwyższy a trybunały	206
4.1. Uwagi wprowadzające	206
4.2. Sąd Najwyższy a Trybunał Stanu	207
4.3. Sąd Najwyższy a Trybunał Konstytucyjny	211
4.3.1. Spór o wykładnię przed uchwaleniem Konstytucji z 2.4.1997 r.	211

4.3.2. Sąd Najwyższy a TK w obowiązującym stanie prawnym	218
4.3.2.1. Pytania prawne	218
4.3.2.2. Wyroki interpretacyjne	227
4.3.2.3. Inne relacje pomiędzy SN a TK	235
5. Sąd Najwyższy a Krajowa Rada Sądownictwa	237
5.1. Sąd Najwyższy a debata wokół statusu KRS	237
5.2. Sąd Najwyższy a KRS w obowiązującym stanie prawnym	239
Rozdział IV. Ustrój i organizacja Sądu Najwyższego	245
1. Struktura wewnętrzna SN	245
2. Organizacja wewnętrzna SN	254
2.1. Pierwszy Prezes SN	254
2.1.1. Uwagi wprowadzające	254
2.1.2. Kompetencje	257
2.1.3. Kancelaria Pierwszego Prezesa SN	261
2.1.4. Biuro Studiów i Analiz	264
2.2. Prezes SN	266
2.3. Zgromadzenie Ogólne Sędziów SN	267
2.4. Zgromadzenie sędziów Izby SN	273
2.5. Kolegium SN	275
2.6. Asystenci sędziego SN	277
3. Siedziba SN	278
Rozdział V. Zakres kognicji Sądu Najwyższego	281
1. Uwagi wprowadzające	281
2. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości	282
2.1. Uwagi wprowadzające	282
2.2. Kasacja – geneza instytucji i jej ewolucja	288
2.3. Kasacja w postępowaniu cywilnym	295
2.4. Kasacja w postępowaniu karnym	305
2.4.1. Kasacja „zwyczajna”	305
2.4.2. Kasacja „nadzwyczajna”	312
2.5. Wznowienie postępowania	313
2.6. Środki odwoławcze	316
2.7. Podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne	322
2.7.1. Uwagi wprowadzające – geneza instytucji	322
2.7.2. Podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne w obowiązującym stanie prawnym	326

3. Zakres kompetencji Sądu Najwyższego związany z wyborami i referendum	329
3.1. Protesty wyborcze oraz stwierdzanie ważności wyborów do Sejmu i Senatu	329
3.2. Protesty wyborcze oraz stwierdzanie ważności wyboru Prezydenta RP	335
3.3. Protesty wyborcze oraz stwierdzanie ważności wyborów referendum ogólnokrajowego i referendum konstytucyjnego	339
4. Protesty wyborcze w wyborach do Parlamentu Europejskiego	343
Rozdział VI. Status prawny sędziego Sądu Najwyższego	
1. Uwagi wprowadzające	345
2. Nawiązanie, zmiana i ustanie stosunku służbowego sędziego SN	347
3. Obowiązki i prawa sędziego SN	364
3.1. Obowiązki sędziego SN	364
3.1.1. Obowiązek postępowania zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim	364
3.1.2. Apolityczność sędziego	366
3.1.3. Zakaz łączenia stanowiska sędziego z innymi zawodami	369
3.1.4. Obowiązek zachowania tajemnicy okoliczności sprawy	372
3.1.5. Składanie oświadczeń o stanie majątkowym	374
3.1.6. Zachowanie drogi służbowej	375
3.1.7. Zakwaterowanie w Warszawie	376
3.1.8. Obowiązek używania stroju urzędowego	376
3.2. Prawa sędziego SN	378
3.2.1. Immunitet sędziowski	378
3.2.2. Prawo do godnych warunków pracy i wynagrodzenia	383
3.2.3. Urlop dodatkowy i dla poratowania zdrowia	387
4. Odpowiedzialność dyscyplinarna	388
4.1. Uwagi wprowadzające	388
4.2. Podstawa odpowiedzialności dyscyplinarnej	390
4.3. Postępowanie dyscyplinarne	394
Zakończenie	411
Indeks rzeczowy	417